

สระ

ระบบสระ

จากผลการวิเคราะห์สระในภาษาดินข่อยจังหวัดนครศรีธรรมราช
16 อำเภอ พบว่า มีระบบสระเพียงรูปแบบเดียว ดังแสดงในตารางที่ 13

ตำแหน่งของลิ้น และลักษณะของ ริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง	
	ไม่หอริม- ฝีปาก	ไม่หอริม- ฝีปาก	ไม่หอริม-	หอริมฝีปาก
<u>สระเดี่ยว</u>				
สูง	i, i:		u, u:	u, u:
กลาง	e, e:		ɔ, ɔ:	o, o:
ต่ำ	ɛ:	a, a:		ɔ:
<u>สระประสมสองเสียง</u>				
สูง	ia iu		wa	ui ua
กลาง	eu ɛu		ɔi	oi ɔi
ต่ำ		ai, a: au, a:u		
<u>สระประสมสามเสียง</u>	iau		wai	uai

หน่วยเสียงสระและตัวลักษณะ

1. สระเดี่ยว

หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาดั้นจังหวัดนครศรีธรรมราช 16
 ลำเภอ มี 16 หน่วยเสียง (ดูตารางที่ 13 หน้า 104 ประกอบ) เป็น
 หน่วยเสียงสระสั้น 7 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระยาว 9 หน่วยเสียง รวม
 16 หน่วยเสียง แต่เมื่อถูกลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงสระแล้ว สระใน
 ภาษาดั้นนครศรีธรรมราชมีทั้งหมด 18 เสียง ทั้งนี้เนื่องจาก e ประกอบ
 ด้วยเสียงย่อยสองเสียงคือ $[e^{\wedge}]$ และ $[\epsilon^{\wedge}]$ และ o ประกอบ
 ด้วยเสียงย่อยสองเสียงคือ $[o^{\wedge}]$ และ $[\omega^{\wedge}]$

$[e^{\wedge}]$ และ $[\epsilon^{\wedge}]$ ซึ่งเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงสระ e
 มีการแจกแจง (distribution) ดังนี้ (ดูแผนผังที่ 13 ประกอบ)

	A	B	C	DL	DS
1	เข้ม	(ไม่มีคำ)	เสน	-	เห็ด
2	เค้ม	เกง	เตน	-	เป็ด
3	เอน	เบง	เคง	-	เบ็ด
4	เอน	เรง	เวน	-	เล็ด
	$[e^{\wedge}]$	$[\epsilon^{\wedge}]$			

แผนผังที่ 13 แสดงการแจกแจงของ $[e^{\wedge}]$ และ $[\epsilon^{\wedge}]$

$[o^{\wedge}]$ เกิดในคำที่อยู่ในช่อง A1 A2 A3 และ A4 หรือ เกิดในคำที่มีวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 3 (ยกเว้นคำที่อยู่ในช่อง B2 และ B3) และวรรณยุกต์ที่ 5 ส่วน $[e^{\wedge}]$ เกิดในคำที่อยู่ในช่อง B2 B3 B4 C1 C2 C3 C4 DS1 DS2 DS3 และ DS4 หรือเกิดในคำที่มีวรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 3 (ยกเว้นคำที่เกิดในช่อง A2 และ A3) วรรณยุกต์ที่ 4 วรรณยุกต์ที่ 6 และวรรณยุกต์ที่ 7

$[o^{\wedge}]$ และ $[e^{\wedge}]$ นี้เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงสระ ๐ มีการแจกแจง (distribution) ดังนี้ (ดูแผนผังที่ 14 ประกอบ)

	A	B	C	DL	DS
1	อน	พลน	สน	-	ทมก
2	จน	(ไม่มีคำ)	ตน	-	ตก
3	บน	บน	อน	-	อก
4	ลน	บน	ลน	-	นก
	$[o^{\wedge}]$	$[e^{\wedge}]$			

แผนผังที่ 14 แสดงการแจกแจงของ $[o^{\wedge}]$ และ $[e^{\wedge}]$

$[o^{\wedge}]$ เกิดในคำที่อยู่ในช่อง A1 A2 A3 A4 B1 และ B3 หรือเกิดในคำที่มีวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 3 และที่ 5 ส่วน $[e^{\wedge}]$ เกิดในคำที่อยู่ในช่อง B4 C1 C2 C3 C4 DS1 DS2 DS3 และ DS4 หรือเกิดในคำที่มีวรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 4 วรรณยุกต์ที่ 6 และวรรณยุกต์ที่ 7

ตัวอย่างของคำทึบสระเดี่ยว

i	เช่น	?in ³	"พระอินทร์"
i:	เช่น	?i: ⁴	"จุกอู้"
e	เช่น	te [^] m ³	"เต็ม"
	เช่น	ta [^] n ⁴	"เตน"
e:	เช่น	?o:n ³	"เอนหลัง"
ɛ:	เช่น	?ɛ:m ³	"กระแอม"
a	เช่น	?a ³	"ติดอ้าง"
a:	เช่น	?a:n ³	"อานมา"
u	เช่น	?u:k ⁴	"มะอึก"
u:	เช่น	?u: ⁴	"อ้อ"
ɤ	เช่น	hɤ:n ⁵	"เงิน"
ɔ:	เช่น	dɔ:n ³	"เดิน"
u	เช่น	buk ⁴	"บุก"
u:	เช่น	pu: ³	"ปู"
o	เช่น	lo [^] n ⁵	"ลอน"
		lo [^] n ^{7/6}	"ลัน"
o:	เช่น	bo:k ⁴ /bo:? ⁴	"บอก"
ɔ:	เช่น	?ɔ:m ³	"ออม"

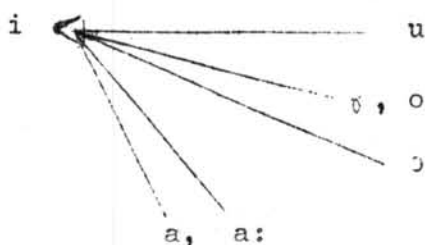
2. สระประสมสองเสียง

สระประสมสองเสียงในภาษาดั้นจังหวัดนครศรีธรรมราช มี

14 เสียง (ดูตารางที่ 13 หน้า 104 ประกอบ)

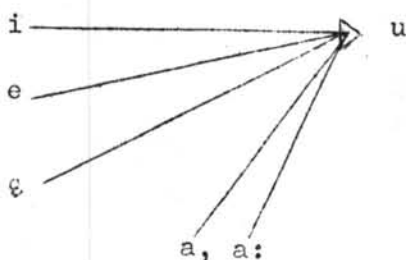
สระประสมสองเสียงเหล่านี้ แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

2.1 สระประสมสองเสียงที่เริ่มต้นด้วยเสียงสระกลางหรือเสียงสระหลังแล้วเลื่อนไปจนลงด้วยเสียงสระหน้า สูง ไม่ทอริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะตาม มี 6 หน่วยเสียง ดังต่อไปนี้

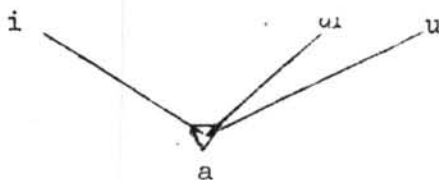
ai	เช่น	?ai ³	"ไอ"
a:i	เช่น	?a:i ³	"อาย"
ɔi [ɔ:i]	เช่น	?i ⁴	"อ้อย"
oi [o:i]	เช่น	koi ³	"โกย"
ɔi [ɔ:i]	เช่น	?ɔi ³	"เรอ"
ui	เช่น	khui ⁵	"กุย"

2.2 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหน้าหรือเสียงสระกลาง แล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ทอริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายตามสระประสมประเภทนี้ มี 5 หน่วยเสียง ดังต่อไปนี้

iu	เช่น	siu ¹	"สิว"
eu [e:u]	เช่น	heu ¹	"เหว"
ɛu [ɛ:u]	เช่น	heu ²	"แห้ว"
au	เช่น	sau ¹	"เส้า"
a:u	เช่น	sa:u ¹	"สาว"

2.3 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระสูง แล้วเลื่อนไป
จบลงด้วยเสียงสระกลาง คำไม่ทอริมฝีปาก และอาจมีเสียงพยัญชนะท้ายตาม
ได้อีก สระประสมประเภทนี้มี 3 หน่วยเสียง ดังต่อไปนี้

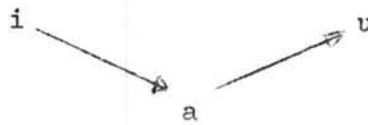

ia [i:a]	เช่น	mia ⁵	"เมีย"
		?iat ⁴	"เอี้ยด"
ua [u:a]	เช่น	rwa ⁵	"เรือ"
		rwan ^{6/4}	"เรือง"
ua [u:a]	เช่น	klua ³	"กล้วย"
		kuan ³	"กวน"

3. สระประสมสามเสียง

เสียงสระประสมสามเสียงในภาษาดินจังหวัดนครศรีธรรมราช
ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายตามอีก แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 สระประสมสามเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหน้าสูง แล้วเลื่อนไป
เป็นสระกลาง ต่ำ และจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก มี 1 หน่วย-
เสียง คือ

iau เช่น hiau "เหี้ยว"

3.2 สระประสมเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหลัง สูง แล้วเลื่อน
ไปเป็นเสียงสระ กลาง ต่ำ และจบลงด้วยเสียงสระ หน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก
มี 2 หน่วยเสียง ดังต่อไปนี้คือ

uai เช่น luai^{6/4} "เลื่อย"
uai เช่น muai⁵ "มวย"

เปรียบเทียบสระในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชกับภาษาไทยมาตรฐาน

1. สระเดี่ยว

1.1 จำนวนหน่วยเสียง

หน่วยเสียงสระเดี่ยว ในภาษาไทยมาตรฐาน มี 18 หน่วยเสียง แต่ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเพียง 16 หน่วยเสียง (ดูตารางที่ 13 หน้า 104 ประกอบ) แต่มี 18 เสียง ทั้งนี้เนื่องจาก *ɛ* และ *ɔ* ซึ่งในภาษาไทยมาตรฐานเป็นคณะหน่วยเสียง แต่ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นเสียงย่อย (allophone) ของหน่วยเสียงสระ *e* และ *o* ตามลำดับ (ดูแผนผังที่ 12 และแผนผังที่ 13 หน้า 105 และ 106 ประกอบ)

1.2 พยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CV?)

ในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงสระเป็นเสียงยาว ทำให้โครงสร้างพยางค์เป็น CV: ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังตัวอย่างในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ตัวอย่างของพยางค์ CV? ในภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงสระเป็นเสียงยาว ทำให้โครงสร้างพยางค์เป็น CV: ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช

ความหมาย	ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาดั้ง นครศรีธรรมราช
<u>i → i:</u>		
ติ	ti? ³	ti:? ⁴
สติ	ti? ³	ti:? ⁴
กมิ	ti? ³	ti:? ⁴
ปริ	pri? ³	pri:? ⁴
กะทิ	thi? ⁵	thi:? ^{6/4}
มะลิ	li? ⁵	mli:? ⁶ /li:? ^{6/4}

ความหมาย	ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาถิ่น นครศรีธรรมราช
<u>ɛ → ɛ:</u> แกะ แปะ แวะ แพะ	kɛ? ³ bɛ? ³ wɛ? ⁵ phɛ? ⁵	kɛ: ⁴ bɛ: ⁴ wɛ: ^{6/4} phɛ: ^{6/4}
<u>a → a:</u> สระ กะ ปะ กะปะ ละ มะระ	sa? ³ ka? ³ pa? ³ ba? ³ la? ⁵ ra? ⁵	sa: ² ka: ⁴ pa: ⁴ ba: ⁴ la: ^{6/4} mra: ⁶ /ra: ^{6/4}
<u>u → u:</u> สาธุ ทะดู	thu? ⁵ lu? ⁵	thu: ^{6/4} lu: ^{6/4}
<u>o → o:</u> โตะ โปะ	to? ⁵ po? ⁵	to: ⁴ po: ⁴
<u>ɔ → ɔ:</u> เหาะ เกาะ เบาะ เงาะ	hɔ? ³ kɔ? ³ bɔ? ³ hɔ? ⁵	hɔ: ² kɔ: ⁴ bɔ: ⁴ hɔ: ^{6/4}

1.3 เสียงสระ อ ในภาษาไทยมาตรฐาน เป็นเสียงสระ อ:
ในภาษาดีนจังหวัดนครศรีธรรมราช¹ โดยมากเป็นคำในแถว B ซึ่งเวลาเขียน
มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	ไทยมาตรฐาน	นครฯ
"แสน"	phɛn ³	phɛ:n ¹
"แก่น"	kɛn ³	kɛ:n ³
"แวน"	wɛn ⁴	wɛ:n ^{6/4}
"แนน"	nɛn ⁴	nɛ:n ²
"นกนางแอ่น"	ʔɛn ³	ʔɛ:n ³

1.4 เสียงสระ ๑ ในภาษาไทยมาตรฐานเป็นเสียง ๑:
ในภาษาดีนนครศรีธรรมราช² โดยมากเป็นคำในแถว B ซึ่งเวลาเขียนมีรูป
วรรณยุกต์เอกกำกับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	ไทยมาตรฐาน	นครฯ
"ส่อง"	sɔŋ ³	sɔ:ŋ ²
"กลอง"	klɔŋ ³	klɔ:ŋ ⁴
"บอน"	bɔn ³	bɔ:n ³
"ทอง"	thɔŋ ⁴	thɔ:ŋ ^{6/4}
"นอง"	nɔŋ ⁴	nɔ:ŋ ^{6/4}
"รอง"	rɔŋ ⁴	rɔ:ŋ ^{6/4}

¹นอกเหนือจากในตารางที่ 14

²นอกเหนือจากในตารางที่ 14

2. สระประสม

2.1 เสียงสระ ai ในภาษาไทยมาตรฐานที่เวลาเขียนใช้ ใ- หรือ <ใ- > จะออกเสียงเป็น ai และ a:i¹ ในภาษาดั้งจังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งสามารถตั้งเป็นกฎเกณฑ์ได้ดังนี้

2.1.1 ai เป็น ai ในคำที่เขียนด้วย <ใ- > ที่อยู่ในช่อง A1 A2 A3 A4 และ B1 (ดูแผนผังที่ 15 หน้า 114 ประกอบ) และในคำที่เขียนด้วย <ใ- > ที่อยู่ในช่อง A1 A2 A3 และ A4 (ดูแผนผังที่ 16 หน้า 115 ประกอบ) หรือในคำทั้งที่เขียนด้วย <ใ- > และ <ใ- > ที่มีวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 3 และวรรณยุกต์ที่ 5

	A	B	C
1	ใส	ใฮุ ใฮ่ ใหม	ให้
2	ใจ	ไม่มีคำ	ใต
3	ใบ	ไม่มีคำ	ใบ้
4	ใกร	ใกร ใช้	สระใก ใช้
	ai	a:i	

แผนผังที่ 15 แสดงการออกเสียงของคำที่เวลาเขียนใช้ <ใ- >

— ¹เสียงสระ a:i ในภาษาไทยมาตรฐานที่เวลาเขียนใช้ <-าอ>
ยังคงเขียน a:i ในภาษาดั้งนครศรีธรรมราช

2.1.2 ai เป็น a:i หึ่งในคำที่เขียนด้วย <ไ- >

และ <ไ- > ที่อยู่ในช่อง B4 C1 C2 C3 และ C4 (ดูแผนผังที่ 15 หน้า 114 และแผนผังที่ 16 หน้า 115 ประกอบ) หรือในคำหึ่งที่เขียนด้วย <ไ- > และ <ไ- > ที่มีวรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 4 วรรณยุกต์ที่ 6 และวรรณยุกต์ที่ 7

	A	B	C
1	โท ไทล ไส ได โทม โทน ไฝ	ไย ไย ไย	ไย ไส ไหม ไหว ไว
2	ไป ไต ไค	ไค ไค	ไค
3	โค ตะใบ	ไม่มีคำ	ไค
4	ไฟ ไย ไร ไว ใบ ไท ไย อีไค	ไผ่ ไร	ไว ไม้ ไซ
	ai	a:i	

แผนผังที่ 16 แสดงการออกเสียงของคำที่เวลาเขียนใช้ <ไ- >

ไหว ไค ไค ไม้ เป็นเสียง a:i ในภาษาไทยมาตรฐาน

2.2 เสียงสระ au ในภาษาไทยมาตรฐานที่เวลาเขียนใช้ <-า> เป็นเสียงสระ au และ a:u ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช¹ ซึ่งสามารถตั้งเป็นกฎเกณฑ์ได้ดังนี้

2.2.1 au เป็น au ในคำที่อยู่ในช่อง A1 A2 A3 A4 B1 และ B2 (ดูแผนผังที่ 17 หน้า 117 ประกอบ) หรือในคำที่มีวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 3 และที่ 5

2.2.2 au เป็น a:u ในคำที่อยู่ในช่อง B4 C1 C2 C3 และ C4 (ดูแผนผังที่ 17 หน้า 117 ประกอบ) หรือในคำที่มีวรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 4 วรรณยุกต์ที่ 6 และวรรณยุกต์ที่ 7

---

¹เสียงสระ a:u ในภาษาไทยมาตรฐานที่เวลาเขียนใช้ <-าว> ยังคงเป็น a:u ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช

